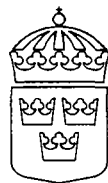

Försvarsutskottets yttrande

1993/94:FöU2y

Postlag och förändrad verksamhetsform för Postverket

1993/94
FöU2y

Till trafikutskottet

Trafikutskottet har den 25 oktober 1993 beslutat bereda försvarsutskottet tillfälle att senast den 18 november 1993 avge yttrande över proposition 1993/94:38 Postlag och en förändrad verksamhetsform för Postverket, m.m. jämte motioner i de delar som rör försvarsutskottets beredningsområde.

Propositionen

I regeringens förslag till postlag och förändrad verksamhetsform för Postverket, m.m. berörs totalförsvarsaspekterna i flera sammanhang.

I förslaget till postlag behandlas postverksamheten i krig m.m. enligt följande:

26 § Är Sverige i krig eller krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen meddela de föreskrifter om postverksamhet som behövs med hänsyn till landets försvar eller säkerhet i övrigt. Regeringen eller, om regeringen bestämmer det, tillsynsmyndigheten får meddela föreskrifter om planering och andra åtgärder som behövs i fredstid för att tillgodose totalförsvarets behov av postkommunikationer under sådana förhållanden som anges i första stycket.

Som bakgrund till lagförslaget erinras om de mål för postbefordran under kriser och krig som regeringen fastställt i samband med 1992 års försvarsbeslut (jämför prop. 1991/92:102 s. 273). Härvid uttalas bl.a. att samhällets behov av postkommunikationer skall kunna tillgodoses även under kriser och i krig. Organisationen skall kunna anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar. Vissa totalförsvarsviktiga försändelser och betalningar skall kunna ges särskild prioritet. En särskild sorteringsorganisation för fältpostadresserad post skall kunna skapas.

I propositionen behandlar regeringen vidare frågorna om funktionsansvar och finansiering av totalförsvarsåtgärder.

Postverket är för närvarande ansvarig myndighet för funktionen postbefordran inom totalförsvaret. Regeringen föreslår att Telestyrelsen skall bli tillsynsmyndighet inom postområdet och att denna myndighet

övertar funktionsansvaret. I uppgiften ingår att utarbeta underlag för statsmakternas beslut om målen för funktionen under krig. Vidare skall den funktionsansvariga myndigheten bl.a. samordna beredskapsförberedelser samt planera och budgetera dessa, samordna och genomföra krigsplanläggning samt svara för att personal utbildas. Ansvaret bör också omfatta postbefordringsföretagens beredskapsplanläggning och personalkontroll.

Merkostnaderna för särskilda beredskapsåtgärder för postbefordringen bör emellertid finansieras över statsbudgeten. Ett postbefordringsföretag bör således kompenseras av staten om det vidtar åtgärder som har sin grund i beredskaps- och försvarsaspekter och som går utöver vad andra verksamheter av betydelse för totalförsvaret blir ålagda. Omfattningen av dessa åtgärder bör tills vidare hållas på nuvarande nivå.

Postverkets nuvarande kostnader för totalförsvarsåtgärder uppgår till ca 24 miljoner kronor per år. Postverket står i dag självt för dessa kostnader. Regeringen anser att tillsynsmyndigheten bör disponera motsvarande belopp för upphandling av nödvändiga tjänster och utrustning från de postbefordringsföretag som är av intresse i beredskaps-sammanhang.

Utskottet

Utskottet har i ett tidigare yttrande till trafikutskottet redovisat sin mer allmänna syn på beredskapsfrågornas behandling vid ändrade verksamhetsformer (1992/93:FöU9y Totalförsvaret och bolagisering). Härvid framhöll utskottet att kommunikationsverken har utomordentligt stor betydelse för totalförsvaret. I de senaste försvarsbesluten har hög prioritet givits åt åtgärder för att säkerställa en god beredskapsnivå inom dessa områden. I samband med de förändringar som nu vidtas avseende verksamhetsformerna är det därför viktigt att beredskapsfrågorna uppmärksammas och ges en grundlig behandling. Den uppnådda beredskapsnivån får inte försämrats till följd av ändrade verksamhetsformer. Snarare bör krav kunna ställas på en förbättring till följd av den effektivisering som sker.

Utskottet anser det viktigt att ansvaret för beredskapsplaneringen klart definieras. Lösningen av dessa frågor i framtiden kommer att kräva kontinuitet och stabilitet. Det är också viktigt att ta till vara den kompetens som finns inom området.

Utskottet kan konstatera att beredskapsfrågorna uppmärksammas och getts en grundlig behandling i propositionen Postlag och en förändrad verksamhetsform för Postverket, m.m. (prop. 1993/94:38). Enligt utskottets mening har förutsättningar skapats för att bibehålla en god beredskapsnivå. Den valda organisationsformen för att behandla beredskapsfrågorna bör emellertid följas upp och utvärderas då erfarenheter vunnits i likhet med vad utskottet ansåg borde ske vid bolagiseringen av Televerket.

Arne Andersson

I beslutet har deltagit: Arne Andersson (m), Sture Ericson (s), Wiggo Komstedt (m), Lars Ulander (s), Lars Sundin (fp), Iréne Vestlund (s), Gunhild Bolander (c), Ingvar Björk (s), Robert Jousma (nyd), Karin Wegestål (s), Jan-Olof Franzén (m), Britt Bohlin (s), My Persson (m), Åke Carnerö (kds) och Åke Selberg (s).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Jan Jennehag (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande mening

Sture Ericson, Lars Ulander, Iréne Vestlund, Ingvar Björk, Karin Wegestål, Britt Bohlin och Åke Selberg (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "bolagiseringen av Televerket" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening innebär en bolagisering av Postverket ett steg mot privatisering av verksamheten. För de försvarsintressen utskottet har att bevaka är detta negativt. Det kommer otvivelaktigt att försvåra upprätthållandet av en god beredskap på detta område i framtiden.

Meningsyttring av suppleant

Meningsyttring får avges av suppleant från Vänsterpartiet, eftersom partiet inte företräds av ordinarie ledamot i utskottet.

Jan Jennehag (v) anför:

Jag ansluter mig till den avvikande mening som utskottets socialdemokratiska ledamöter avgivit.

